

Grundläggande granskning av miljö- och byggnämnden 2024

Strömsund kommun

Building a better
working world

Sammanfattning

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionssed. Denna grundläggande granskning är en del av den årliga granskningen.

Enligt God revisionssed är den grundläggande granskningen inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse eller nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter. Denna granskning har således varit av översiktlig karaktär.

För vår sammanfattande bedömning och rekommendationer, se avsnitt 3.

Innehåll

1.	Inledning.....	3
1.1.	Bakgrund.....	3
1.2.	Syfte och revisionsfrågor	3
1.3.	Avgränsning	4
1.4.	Revisionskriterier.....	4
1.5.	Genomförande	5
2.	Granskningsresultat.....	6
2.1.	Iakttagelser	6
3.	Sammanfattande bedömning.....	8

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionssed. Begreppet all verksamhet avser den verksamhet som bedrivs inom styrelsens och nämndernas ansvarsområden.

Styrelse och nämnders ansvar för verksamheten regleras bland annat i kommunallagen 6 kap. Där framgår att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt god revisionssed i kommunal verksamhet ska den grundläggande granskningen ge en grund för revisionens bedömningar i revisionsberättelsen. Granskningen ska vara inriktad på att översiktligt bedöma måluppfyllelsen samt om styrelse respektive nämnd har en tillräcklig styrning och kontroll för att leva upp till mål, beslut och föreskrifter.

Granskningen tar sin utgångspunkt i *God revisionssed i kommunal verksamhet*, samt de risker som framkommit i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys 2024.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen är översiktligt bedöma om nämnden har säkerställt att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig. Utifrån syftet besvarar vi följande revisionsfrågor i granskningen:

Ändamålsenlighet

- ▶ Har nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt?
 - Har nämnden säkerställt en tillräcklig styrning av verksamheten?
 - Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning av verksamheten?

Ekonomiskt tillfredsställande

- ▶ Har nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs inom givna ekonomiska ramar?
 - Har nämnden säkerställt en tillräcklig styrning av ekonomin?
 - Har nämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning av ekonomin?

Intern kontroll

- ▶ Har nämnden säkerställt att den interna kontrollen är tillräcklig?

1.3. Avgränsning

Granskningen avser miljö- och byggnämnden och är främst avgränsad till år 2024. Den grundläggande granskningen är översiktlig och inte inriktad på detaljer. Eftersom granskningen är översiktlig bedömer vi ändamålsenlighet, ekonomiskt tillfredställande, intern kontroll på en övergripande nivå.

1.4. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. Revisionskriterierna kan hämtas ifrån lagar och förarbeten eller interna regelverk, policy och fullmäktigebeslut. Kriterier kan också ha sin grund i jämförbar praxis eller erkänd teoribildning. I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagen 6 kap. 1 §, om att kommunstyrelsen ska leda och samordna kommunens angelägenheter och ha uppsikt över nämndernas verksamhet
- ▶ Kommunallagen 6 kap. 6 § om nämndernas ansvar för styrning och intern kontroll
- ▶ Kommunfullmäktiges budget för 2024
- ▶ Ekonomisk process - budget, mål och uppföljning
- ▶ Reglemente för intern kontroll

1.4.1. Reglemente för miljö-och byggnämnden

Enligt nämndens reglemente (2024-05-25) fullgör nämnden kommunens uppgifter i frågor som rör skydd av miljö och hälsa enligt speciallagstiftningar samt frågor som rör plan- och byggområdet.

1.4.2. Kommunspecifik styrmodell

Enligt fullmäktiges budget för 2024 (KF 2023-11-15) ska varje nämnd och styrelse ansvara för att genomföra kommunfullmäktiges prioriterade mål och uppdrag. Nämnder och styrelse ska utifrån kommunfullmäktiges prioriterade mål och uppdrag ta fram effektmål för sin verksamhet. Respektive nämnd och styrelse ska ta fram konkreta och mätbara mål, med en beskrivning av hur målen ska nås.

Nämnd och styrelsen ansvarar för uppföljning av den egna verksamhetens uppdrag enligt reglemente samt kommunfullmäktiges prioriterade uppdrag och övergripande mål. Rapporteringen ska innehålla mätresultat och analyser, slutsatser och kommentarer som förklarar resultatet.

Kommunfullmäktiges styrdokument *Ekonomisk process - budget, mål och uppföljning* (KF 2014-11-12) tydliggör styrmodellen. Styrdokumentet anger arbetsordningen för nämndernas arbete med mål och ekonomi utifrån tre verksamhetsfaser 1) före verksamhetsåret, 2) under verksamhetsåret och 3) efter verksamhetsåret.

Före verksamhetsåret ska nämnder:

- ▶ Under hösten lägga fram förslag på mål och budget för kommande år
- ▶ Välja ut ett begränsat antal mål som ska redovisas till kommunfullmäktige

Under verksamhetsåret ska nämnder:

- ▶ Följa upp sin verksamhet med prognoser per februari, april, augusti och oktober
- ▶ Göra tertialuppföljning per sista april och augusti, inklusive beskrivning av måluppfyllelsen

Efter verksamhetsåret ska nämnder:

- ▶ Lämna in redovisning av måluppfyllelse, verksamhetsberättelse och annat underlag som begärs till kommunledningsförvaltningen

1.4.3. Reglemente för intern kontroll

Reglemente för intern kontroll (KF 2012-11-14) anger att nämnder och styrelsen ska ha en tillfredställande intern kontroll. Nämnder och styrelsen ska årligen upprätta och fastställa en plan för den interna kontrollen. De ska till kommunstyrelsen delge internkontrollplanen och ansvara för genomförandet av den. Nämnder ska vid behov vidta åtgärder vid varje identifierad brist.

Till reglementet finns en riktlinje och en handbok. Handboken anger mer konkret hur arbetet med intern kontroll ska bedrivas. En risk- och konsekvensanalys ska genomföras för att identifiera risker och i vilken grad dessa kan kontrolleras. Analysen ska innehålla en värdering av sannolikhet och konsekvens. Vid högre poäng än fem i skalan ska kontrollåtgärder alltid övervägas. Analysen ska ligga till grund för upprättande av internkontrollplanen som ska besvara följande frågor:

- ▶ Vad ska kontrolleras?
- ▶ När ska kontrollen genomföras?
- ▶ Hur ska kontrollen genomföras?
- ▶ Vem ska utföra kontrollen?
- ▶ Hur ska rapporteringen genomföras?

1.5. Genomförande

Vi har i huvudsak utfört granskningen genom dokumentgranskning (till exempel protokoll med tillhörande underlag såsom budgetdokument, delårsrapporter, och årsrapporter).

Vi använder oss av följande bedömningsskala i rapporten:

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, — = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

2. Granskningsresultat

2.1. Iakttagelser

I nedanstående tabell har vi sammanställt våra iakttagelser utifrån respektive kontrollpunkt.

Kontrollpunkt		Iakttagelse	Hänvisning till protokoll och EY:s kommentar
1. Styrning av verksamhet	a) Beslutat om effektmål utifrån fullmäktiges prioriterade mål		2024-02-08 § 6 Nämnden har inte fastställt några egna mål men däremot fastställt indikatorer till nio uppdrag från kommunfullmäktige inom de tre övergripande målområdena. Övriga nio uppdrag anges inte ingå i nämndens ansvarsområden.
	b) Beslutat om indikatorer för att mäta måluppfyllelsen		2024-02-08 § 6 Det är inte tydligt hur indikatorerna ska användas för att mäta måluppfyllelsen. Flertalet av nämndens indikatorer avser att uppfylla uppdrag enligt lagstiftning.
	c) När måluppfyllelse	ET	Av nämndens protokoll med underlag framgår ingen uppföljning av utfall eller bedömning av måluppfyllelse. Vi kan därmed inte bedöma måluppfyllelsen.
	d) Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måluppfyllelse	ET	Går ej att bedöma då nämnden inte redovisar utfall eller bedömning av måluppfyllelse.
2. Uppföljning av verksamhet	b) Följt upp verksamhet i en delårsrapport		2024-05-16 § 29, per april 2024-09-05 § 49, per augusti Båda delårsrapporter uppges innehålla en uppföljning av enbart fyra av nio uppdrag. Utfallet för uppdragen framgår inte av protokoll med tillhörande underlag.
	a) Följt upp verksamhet i en årsrapport eller motsvarande		2025-02-06 § 3 Nämndens verksamhetsberättelse innehåller dock ingen bedömning av måluppfyllelse.
3. Styrning av ekonomi	a) Beslutat om en budget för innevarande år inom tilldelad ram		2023-12-07 § 75 2024-02-08 § 5 revidering utifrån fullmäktiges budget Budgeten var underfinansierad med 660 tkr. Av beslutet i december 2023 är det inte tydligt vilket av två beslut som nämnden fastställde.

	b) När målen för ekonomin (inkl. budget)	✗	Nämnden gör ett underskott med - 1,2 mnkr vilket omfattar tolv procent av budgeten för året. Enligt årsrapporten förklaras underskottet genom underfinansieringen av budgeten samt en interimsbokad tillsynsskuld och handlägningsavgifter för ännu ej utfört arbete.
	c) Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måloppfyllelse avseende ekonomi	✓	2024-05-16 § 28 2025-09-05 § 48 2024-12-05 § 68 Vid ovan tillfällen har nämnden gett miljö- och byggchefen i uppdrag att vidta åtgärder för att komma inom tilldelad ram.
4. Uppföljning av ekonomi	a) Följt upp ekonomin i en delårsrapport	✓	2024-05-16 § 28, per april 2024-09-05 § 48, per augusti Nämnden prognostiserade enligt delårsrapporten per augusti ett underskott med 462 tkr.
	b) Följt upp ekonomin i månadsrapport	—	2024-12-05 § 68, per oktober Nämnden prognostiserade enligt månadsrapporten per oktober ett underskott med 393 tkr. Nämnden har inte följt upp ekonomin per februari.
	c) Följt upp ekonomin i en årsrapport	✓	2025-02-06 § 3
5. Intern kontroll	a) Genomfört en riskanalys avseende verksamhet och ekonomi	✓	Internkontrollplanen innehåller en riskanalys avseende nämndens verksamhet och ekonomi. Vi noterar att riskanalysen enbart omfattar risker som inkluderats för kontroll i kontrollplanen.
	b) Beslutat om en internkontrollplan	✓	2024-02-08 § 6
	c) Följt upp internkontrollplanen	—	2024-05-16 § 30 2024-09-05 § 50 Uppföljningen ger inte en tydlig information om resultatet och eventuella behov av åtgärder.
	d) Vidtagit åtgärder vid identifierade brister	ET	Nämnden har inte rapporterat avvikelser efter genomförda kontrollmoment.

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, — = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

3. Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning utifrån vår översiktliga granskning är att miljö- och byggnämnden *inte* har säkerställt att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt. Vi bedömer att den interna kontrollen är *delvis* tillräcklig.

Vår bedömning grundar sig på följande:

Granskningsområde och revisionsfråga	Bedömning	Kommentar
Har nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt? (Baseras på kontrollpunkt 1a, 1b, 1c, 2a & 2b)	Nej	Bedömningen baseras på att nämnden inte har antagit några effektmål. Däremot har nämnden antagit indikatorer utifrån fullmäktiges övergripande målområden och uppdrag. Det är dock inte tydligt hur indikatorerna ska användas för att mäta måloppfyllelsen. Nämndens delårsrapporter uppges följa upp enbart fyra av nio uppdrag som nämnden fastställt. Utfall och prognos framgår dock inte av protokoll med underlag för vare sig delårsrapporter eller årsrapport. Vi kan därmed inte bedöma nämndens måloppfyllelse.
Har nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs inom givna ekonomiska ramar? (Baseras på kontrollpunkt 3a, 3b, 3c, 4a & 4b)	Nej	Bedömningen baseras på att nämnden har antagit en budget och följt upp den i enlighet med fullmäktiges styrmodell, undantaget att nämnden inte följt upp ekonomin per februari. Budgeten var underfinansierad. Nämnden redovisar dock ett underskott med -1,2 mnkr. Nämnden har under året uppdragit till miljö- och byggchef att vidta åtgärder för att komma inom tilldelad ram. Åtgärderna har inte gett effekt.
Har nämnden säkerställt en tillräcklig intern kontroll? (Baseras på kontrollpunkt 5a, 5b, 5c & 5d)	Delvis	Bedömningen baseras på att nämnden utifrån en riskanalys har antagit en internkontrollplan och följt upp den. Uppföljningen är dock övergripande och visar inte en tydlig bild av resultatet och behovet av åtgärder.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi nämnden att:

- ▶ Fastställa effektmål utifrån fullmäktiges övergripande mål med tydliga indikatorer för att mäta måloppfyllelsen, i enlighet med styrmodellen
- ▶ Följa upp målens utfall och prognos samt löpande bedöma måloppfyllelse i enlighet med fullmäktiges styrmodell
- ▶ Säkerställa att ekonomin följs upp i månadsrapport per februari
- ▶ Säkerställa att ändamålsenliga åtgärder vidtas för att uppnå en ekonomi i balans
- ▶ Säkerställa att nämndens uppföljning av internkontrollplanen tydliggör resultatet och eventuella behov av åtgärder

Strömsund april 2025

Lydia Andersson
Certifierad kommunal yrkesrevisor

Per Stålberg, uppdragsledare
Certifierad kommunal yrkesrevisor